

تحلیل محتوای کتاب راهنمای معلم
درس هنر دوره اول ابتدایی
(با تأکید بر اصول طراحی پیام‌های آموزشی)

چاپ اول - ۱۳۹۹

مؤلف:

فاطمه آتاپور

(کارشناسی ارشد تکنولوژی آموزشی)

عنوان و نام پدیدآور	تحلیل محتوای کتاب راهنمای معلم درس هنر دوره اول ابتدایی (با تأکید بر اصول طراحی پیام‌های آموزشی)/مؤلف فاطمه آقاپور.
مشخصات نشر	تهران: لوح سفید، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	۱۹۰ ص.: جدول.
شابک	۶۵۰۰۰ ریال: ۳-۸-۹۷۲۳۶-۹۷۸-۶۰۰-۱
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	هنر -- راهنمای آموزشی (ابتدایی)
موضوع	(Art -- Study and teaching Elementary)
موضوع	معلمان هنر -- ایران -- آموزش
موضوع	Art teachers -- Training of -- Iran
موضوع	هنر در آموزش و پرورش
موضوع	Art in education
موضوع	هنر و کودکان
موضوع	Arts and children
موضوع	تدریس اثراختش
موضوع	Effective teaching
رده بندی کنگره	NX۲۸۰
رده بندی دیویی	۷۰۷
شماره کتابشناسی ملی	۷۳۱۵۳۷۱

عنوان
تحلیل محتوای کتاب راهنمای معلم درس هنر دوره اول ابتدایی (با تأکید بر اصول طراحی پیام‌های آموزشی)

مؤلف	فاطمه آقاپور،
ناشر	لوح سفید.
نوبت چاپ	اول.
چاپخانه	هنگام
شمارگان	۱۰۰۰.
ویراستار	منصوره تنها کوشالاهی
صفحه آرای	مسعود محمدی
طرح جلد	مالک اشتر شجاعی ستوده
تلفن	۰۹۳۵-۸۳۶۳۶۶۲
ISBN	۹۷۸-۶۰۰-۹۷۲۳۶-۸-۳
قیمت	۶۵۰/۰۰۰ ریال.

Nashrlohesefid@gmail.com

آدرس پست

الکترونیک

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

اگرچه درس هنر در اسناد برنامه درسی و برنامه هفتگی مدرسه از جایگاهی مستقل و تعریف شده برخوردار است، در عمل زمان درس هنر به آموزش دیگر دروس اختصاص داده می‌شود. درحالی‌که بسیاری از صاحب‌نظران به مقوله هنر به‌عنوان چهارمین مهارت پایه می‌نگرند و نیز دانش‌آموزان با انجام فعالیت‌های هنری، حس زیباییشناسی خود را توسعه می‌دهند؛ حواس، تفکر، تخیل و هوش از آن نیز تقویت‌شده، استعدادهای درونی و خلاقیتشان شکوفا می‌شود.

با تداوم و رهی‌بام درخور توجهی که برای هنر برشمرده شد، هنوز نگاه عموم به هنر به‌عنوان امری برخواسته از هیجانات و دارای جایگاهی تزئینی است و بنا بر همین موارد مورد غفلت واقع شده است. در دوره اول ابتدایی یک کتاب راهنمای تدریس برای معلمان در نظر گرفته شده است. لازم است تا با توجه به اهمیت جایگاه درس هنر، نگاه عمیق‌تر به این امر مذکور داشته باشیم.

کتاب پیش رو باهدف تحلیل محتوای کتاب راهنمای درس هنر برای معلمان دوره اول ابتدایی از منظر طراحی پیام‌های آموزشی تألیف شده است. مخاطبان این اثر معلمان، مؤلفان، دانشجویان و اساتید دانشگاه فرهنگیان و تمام کسانی که دغدغه یاددهی و یادگیری دانش‌آموزان را دارند، می‌باشند.

مؤلف هرگز مدعی کمال نبوده، بلکه معتقد است کمی و کاستی آن بسیار است. لذا مسئولیت هرگونه لغزش و خطای احتمالی در تدوین مطالب را بر عهده می‌گیرد و از استادان، صاحب‌نظران، منتقدان و دانشجویان گرامی تقاضا می‌کند از یادآوری اشتباهات و نارسائی‌های موجود در این کتاب دریغ نفرمایند. با احترام- مؤلف

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۱

مقدمه

بخش اول

۱۳

ضرورت درس هنر

۱۷

اهمیت درس هنر

۱۸

تعاریف و مفاهیم

بخش دوم

۲۱

ارتباط

۲۴

عناصر ارتباط

بخش سوم

۲۹

طراحی آموزشی

۳۳

اصول طراحی پیام آموزشی

بخش چهارم

۳۹

طراحی پیام آموزشی نوشتاری

۸..... تحلیل محتوای کتاب راهنمای معلم درس هنر دوره اول ابتدایی

۴۴	مزیت‌ها و محدودیت‌های ارتباط نوشتاری
۴۴	مزیت‌های ارتباط نوشتاری
۴۵	محدودیت‌های ارتباط نوشتاری
۴۶	ابعاد پیام‌های نوشتاری
۴۶	بعد ساختاری پیام نوشتاری
۴۹	بعد صفی، آرای
۵۱	بعد ظاهری و زیباشناختی
۵۶	بعد نگارشی

بخش پنجم

۵۹	طراحی پیام آموزشی تفریحی
۶۰	عناصر تصویری
۶۶	ترکیب‌بندی
۶۷	قاعده‌های ترکیب‌بندی
۷۲	کاربرد تصاویر در آموزش
۷۴	تصویرگری کتاب‌های آموزشی
۷۶	شیوه ارائه پیام‌های تصویری

بخش ششم

۷۹	محتوا
۸۲	تحلیل محتوا

بخش هفتم

۸۷	تعیین نقش معلم در برنامه درسی
۸۹	ویژگی‌های نقش معلم

۹۱ رفتار معلم و یادگیری

۹۵ دانشگاه فرهنگیان

بخش هشتم

۱۰۳ کتاب راهنمای معلم

۱۰۹ مؤلفه‌های کتاب راهنمای معلم

۱۱۲ ویژگی‌های کتاب راهنمای معلم

بخش نهم

۱۱۷ کتاب راهنمای معلم هنر

۱۲۱ معلم هنر

بخش دهم

۱۴۱ برنامه درسی هنر در دوره ابتدایی

۱۵۰ تربیت هنری

۱۵۳ روش تدریس هنر

۱۶۰ ارزشیابی هنر

۱۶۶ مزایای هنر

۱۶۹ ابعاد مغفول هنر

۱۷۶ ادغام هنر

منابع

۱۷۹ منابع فارسی

۱۸۶ منابع انگلیسی

مقدمه

یکی از اهداف غایی آموزش و پرورش ایران «تربیت انسان موحد» است و انسان‌ها در عین داشتن تفاوت‌های فردی، فطرتی واحد دارند، با توجه به این موضوع، درس هنر در مدرسه نیز باید به گونه‌ای ارائه شود که فطرت پاک کودکان را به خوبی نمایان سازد و خصلت‌های نیک و فضائل آن‌ها را توسعه دهد.

با تمام ویژگی‌های درخور توجهی که برای هنر برشمرده شد، هنوز نگاه عموم به هنر به عنوان امری بر خواسته از هیجانات و دارای جایگاهی تزئینی است و بنا بر همین موارد مورد غفلت واقع شده است. این حال مشکل عمده در برنامه درسی هنر، عدم اجرای آن و بی‌توجهی به عوامل متعدد در برنامه درسی است. باوجود فرصت‌های یادگیری و تألیف کتاب‌های درسی و کتاب‌های راهنمای معلم، مسائل مربوط به اجرای برنامه درسی هنر (مانند عدم آموزش هنر توسط آموزگار مطابق متن برنامه مصوب و ایجاد نکردن فرصت یادگیری در

۱۲..... تحلیل محتوای کتاب راهنمای معلم درس هنر دوره اول ابتدایی

ساعت هنر در برنامه هفتگی مدارس) به خصوص در دوره ابتدایی همچنان به قوت خود باقی است.

در نتایج برخی از تحقیقات به این نکته اشاره شده است که نگرش منفی معلمان، کمبود معلم متخصص، عدم آشنایی معلمان با روش‌های مناسب تدریس، فقدان امکانات مناسب و ارزشیابی نامناسب از درس هنر، بیشتر از حد متوسط؛ عدم آگاهی مدیران مدارس از نقش هنر در حد متوسط؛ بی‌توجهی برنامه‌ریزان و مسئولین و بی‌اطلاعی اولیای دانش‌آموزان از اهمیت درس هنر، کمتر از حد متوسط مانع اجرای درست درس هنر می‌شوند.

برای به تثبیت رساندن جایگاه هنر لازم است به مواردی پرداخته شود: برنامه درسی؛ آموزش اساتید همکاران سازمان‌های فرهنگی و هنری با آموزش عالی که می‌توان در تربیت هنری از آن کمک گرفت. (موسوی، نیلی، مسعود، نصر، ۱۳۹۵).